Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Archeologia powszechna: okresy późnego średniowiecza i nowożytności - wykład, PG_00200207						
Kierunek studiów	Archeologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu	2028/2029			
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki			
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji	na uczelni			
Rok studiów	3		Język wykładowy	polski			
Semestr studiów	5		Liczba punktów ECTS	3.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia	egzamin			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii -> Zakład Archeologii Średniowiecza i Nowożytności						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Waldemar Ossowski, prof. UG					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	43.0	75

Cel przedmiotu	
	Zapoznanie studenta z podstawowymi problemami archeologii późnego średniowiecza i nowożytności w wymiarze ogólnoeuropejskim i polskim.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[ARCHL3_W03] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach archeologii Polski i powszechnej	Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu archeologii późnego średniowiecza i nowożytności.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_U03] Potrafi komunikować się z otoczeniem wykorzystując specjalistyczną terminologię z zakresu archeologii oraz opracowywać i prezentować treści związane z dziedzictwem archeologicznym, w tym materiały popularyzatorskie	Potrafi przygotować i przedstawić wypowiedź dotyczącą wybranych zagadnień archeologii późnego średniowiecza i nowożytności, posługując się poprawną terminologią specjalistyczną oraz uwzględniając znaczenie omawianych źródeł i stanowisk dla dziedzictwa archeologicznego	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_U01] Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczną ich analizę i syntezę, rozwiązywać problemy typowe oraz wybrane problemy bardziej złożone z zakresu archeologii, a także opracowywać treści związane z dziedzictwem archeologicznym	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczką ich analizę i syntezę, rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu archeologii późnego średniowiecza i nowożytności.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_U04] Potrafi brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii	Potrafi brać udział w debacie – przestawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii późnego średniowiecza i nowożytności.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_W02] Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę ogólną z zakresu archeologii	Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę ogólną z zakresu archeologii późnego średniowiecza i nowożytności.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_U06] Potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole	Potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści z zakresu późnego średniowiecza i nowożytności.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu

Przedstawienie podstawowych zagadnień dotyczących możliwości poznawczych archeologii w badaniach nad kulturą materialną późnośredniowiecznej i nowożytnej Polski:
1. Specyfika i zakres zainteresowań archeologów późnym średniowieczem i czasami nowożytnymi.
2. Przełom wczesnego i późnego średniowiecza przemiany cywilizacyjne.
3. Podstawy bytu: pozyskiwanie surowców organicznych.
4. Podstawy bytu: przetwórstwo surowców organicznych.
5. Podstawy bytu: pozyskiwanie surowców mineralnych.
6. Podstawy bytu: przetwórstwo surowców mineralnych.
7. Osadnictwo wiejskie. Wieś i folwark.
8. Osadnictwo wiejskie. Budownictwo mieszkalne, gospodarcze i przemysłowe.
9. Miasto: początki miast na ziemiach polskich - ośrodki wczesnomiejskie i miasta lokacyjne.
10. Miasto: struktura, budownictwo miejskie, socjotopografia.
11. Budownictwo obronne: grody, gródki stożkowate, dwory obronne.
12. Budownictwo obronne: zamki, fortyfikacje.
13. Archeologia zespołów sakralnych.
14. Archeologia przemysłowa.
15. Archeologia prawna.
16. Archeologia dokumentująca martyrologię narodu polskiego w XX w.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wiadomości z geografii i historii (historia późnego średniowiecza), umiejętność krytycznego porównywania różnych kategorii danych i wskazywania zależności.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
egzamin	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Historia kultury materialnej Polski w zarysie, red. W. Hensel, J. Pazdur, t. II-IV, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1978.Kajzer L., Wstęp do badań archeologiczno-architektonicznych, Łódź 1984.Kajzer L., Zamki i społeczeństwo. Przemiany architektury i budownictwa obronnego w Polsce X-XVIII wieku, Łódź 1993.Kowalski M. K., Artefakty jako źródła poznania, Gdańsk 1996.Maisel W., Archeologia prawna Polski, Warszawa-Poznań 1982.
	Uzupełniająca lista lektur	Jakimowicz T., Dwór murowany w Polsce w XVI wieku, Warszawa-Poznań 1969.Kajzer L., Dwory w Polsce, Warszawa 2010.Mikołajczyk A., Geneza i rozwój nowożytnej monety polskiej, Kraków 1983.Salm J., Kajzer L., Kołodziejski S., Leksykon zamków w Polsce, Warszawa 2004
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	geneza zamków na ziemiach polskich	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.